

عنوان پژوهش

مهم‌ترین پیام ۲۴ خرداد: صیانت از آرای مردم

شماره مسلسل: ۱۳۹۴۰۰۴۵

تاریخ: ۱۳۹۴/۳/۲۷

پژوهشکده شورای نگهبان

شناسنامه

عنوان:

مهم‌ترین پیام ۲۴ خرداد:
صیانت از آرای مردم

تألیف:

مهدی نورایی و سید محمد حسین پیغمبری

معاونت پژوهشی

شماره مسلسل: ۱۳۹۴۰۰۴۵

تاریخ انتشار: ۱۳۹۴/۳/۲۷

پژوهشکده شورای نگهبان

الحمد لله رب العالمين

فهرست مطالب

۳.....	مقدمه
۴.....	۱. میزان تعرفه چاپ شده
۵.....	۲. تعداد شعب سیار
۷.....	۳. نحوه اعلان نتایج
۱۰.....	۴. حوزه‌های با مشارکت بیش از ۱۰۰ درصد
۱۲.....	نتیجه‌گیری

مقدمه

از مهمترین اصول حاکم بر آیین حکمرانی مطلوب پذیرش حق مشارکت سیاسی مردم و توجه به خواست و اراده آنان در تعیین صاحبان قدرت و روند اداره حکومت است، امری که امروزه مهمترین عرصه تجلی آن رویداد انتخابات و حضور مردم در پای صندوق‌های رأی است.

برگزاری منظم و باشکوه بیش از سی دوره انتخابات در سطوح مختلف قدرت از ابتدای انقلاب اسلامی و تأسیس قانون اساسی تا سال ۱۳۹۲، علاوه بر آنکه مردم‌سالاری دینی را به عنوان بهترین الگوی حکمرانی در مدیریت جامعه و تضمین احترام به خواست و اراده مردم نشان داده است، پیام‌های ارزشمند دیگری را نیز مخابره نموده که مطالعه و شناخت دقیق آن‌ها برای تصمیم‌گیری درست و فهم صحیح از امور لازم و ضروری است.

در این میان و با توجه به دومین سالگرد حماسه بیست و چهارم خرداد ۱۳۹۲ به طور اجمال و اختصار برخی حواشی آنچه که در این باره پیرامون انتخابات ریاست جمهوری ۱۳۸۸ و ۱۳۹۲ لازم به یادآوری است اشاره خواهد شد. پرداختن به این مسئله تصویر شفاف‌تری از نقش مهم شورای نگهبان و عملکرد آن در صیانت از مردم‌سالاری دینی را نیز نشان خواهد داد.

لازم به ذکر است که نوشتار حاضر هرگز به دنبال تحلیل و تبیین سیاسی وقایع انتخابات ۱۳۸۸ نیست، بلکه با ارائه آمار و ارقام دقیق در تلاش برای اثبات این گزاره است که به همان میزان که در صحت فرآیند و تأیید نتایج انتخابات ریاست جمهوری دوره یازدهم (سال ۱۳۹۲) جای هیچ‌گونه شک و شبهه‌ای نبوده و همه سیاست‌مداران به درستی آن معترف و به نتیجه آن ملتزم بوده‌اند، انتخابات سال ۱۳۸۸ نیز با همان روند، سازکار و عملکرد برگزار شده و هیچ ایرادی در صحت برگزاری و نتایج انتخابات آن دوره از حیث حقوقی و منطقی وارد نبوده است.

به همین مناسبت در ادامه به تطبیق برخی موضوعات مطروحه توسط معترضین نسبت به نتایج انتخابات ریاست جمهوری در سال ۱۳۸۸ با انتخابات ریاست جمهوری ۱۳۹۲ خواهیم پرداخت:

۱. میزان تعرفه چاپ شده

از جمله شبهاتی که بارها توسط معترضین نسبت به فرایند انتخابات ریاست جمهوری ۱۳۸۸ بیان گردیده است، وجود خدشه در میزان تعرفه‌های چاپ شده است. در این خصوص مراجعه به آمار ادوار مختلف انتخابات و مشاهده‌ی میزان تعرفه‌های چاپ شده، تعرفه‌های مصرف شده و باقی مانده، نتایج روشنی را در رفع شبهه فوق بدست می‌دهد.

در همین راستا جدول ذیل به تطبیق میزان تعرفه‌های چاپ شده در سه انتخابات پی‌درپی ریاست جمهوری و میزان افزایش و کاهش آن‌ها نسبت به دوره‌های قبل می‌پردازد. لازم به ذکر است میزان مورد نیاز تعرفه طی جلسات مشترکی که بین وزارت کشور، سازمان ثبت احوال و شورای نگهبان در هر دوره برگزار می‌گردد، تعیین می‌شود:

جدول شماره ۱- تعداد تعرفه‌های چاپ شده در

انتخابات ریاست جمهوری ۱۳۸۴، ۱۳۸۸ و ۱۳۹۲

میزان افزایش/کاهش نسبت به دوره قبل	میزان تعرفه باقی مانده	میزان تعرفه مصرف شده	میزان تعرفه چاپ شده	تعرفه‌ها انتخابات
+ ۸٪	۲۹,۳۳۰,۴۹۳	۲۷,۱۱۵,۱۳۱	۵۶,۴۴۵,۰۰۰	۱۳۸۴
+ ۶,۶۹٪	۲۰,۹۷۷,۴۴۹	۳۹,۲۴۷,۵۵۱	۶۰,۲۲۵,۰۰۰	۱۳۸۸
- ۲,۲٪	۲۲,۱۹۵,۸۴۴	۳۶,۷۰۴,۱۵۶	۵۸,۹۰۰,۰۰۰	۱۳۹۲

۲. تعداد شعب سیار

شبهه دیگری که معترضین به نتایج انتخابات ریاست‌جمهوری ۱۳۸۸ مطرح نموده و به انتشار سریع آن در میان اقشار مختلف جامعه اقدام می‌کردند، موضوع «افزایش تعداد شعب سیار اخذ رأی» بود. چنانکه در ۱۳۸۸/۳/۲۵ یکی از نامزدهای معترض طی نامه‌ای به شورای نگهبان، موضوع تعداد شعب سیار و ثابت را مورد اشاره قرار داده و بر این اساس مدعی شده است: افزایش بی‌مورد و غیرمنطقی شعب سیار نشان دهنده وقوع تقلب در انتخابات و مغشوش بودن نتایج آراء بدست آمده است.

پیش از ارائه آمار و ارقام باید یادآور شد که طبق قوانین موجود تعیین تعداد شعب و صندوق‌های ثابت و سیار رأی‌گیری، امری است که متناسب با عوامل مختلف جمعیتی هر شهرستان صورت می‌پذیرد و تعداد شعب مورد نیاز نیز، توسط عوامل اجرایی تعیین گردیده و به اطلاع هیأت نظارت مرکزی که متشکل از دو نفر از اعضای شورای نگهبان و پنج نفر از افراد مسلمان و مطلع و مورد اعتماد دارای حسن سابقه است، می‌رسد.

طبق آمار وزارت کشور در انتخابات ۱۳۸۸، نزدیک به ۳۹۲ شهرستان در کشور وجود داشت که شعب انتخاباتی در آنها پراکنده شدند. در انتخابات ۱۳۸۸ تعداد صندوق‌ها و نوع آنها (سیار و ثابت) که توسط هیأت‌های اجرایی تعیین گردیده اند، در جدول ذیل قابل مشاهده است. مقایسه تطبیقی تعداد صندوق‌های ثابت و سیار در سه دوره پیاپی انتخابات ریاست جمهوری خلاف ادعاهای صورت گرفته مبنی بر غیرمنطقی و غیر مترقبه بودن افزایش صندوق‌های ثابت و سیار رأی را نشان می‌دهد: چه آنکه تعداد صندوق‌های سیار در همه انتخابات‌ها نسبتاً تقریباً ثابتی نسبت به کل صندوق‌ها داشته است.

جدول شماره ۲- تعداد صندوق‌های رأی ثابت و سیار در

انتخابات ریاست جمهوری ۱۳۸۴، ۱۳۸۸ و ۱۳۹۲

انتخابات	تعداد صندوق‌های ثابت	تعداد صندوق‌های سیار	تعداد کل صندوق‌ها	نسبت سیار به کل صندوق‌ها
۱۳۸۴	۲۷,۱۷۶	۱۳,۸۰۳	۴۰,۹۷۸	۳۳,۶٪
۱۳۸۸	۳۱,۷۴۱	۱۳,۹۵۱	۴۵,۶۹۲	۳۰,۵٪
۱۳۹۲	۴۶,۴۵۸	۱۲,۴۲۴	۵۸,۸۸۲	۲۱٪

علت کم بودن نسبت صندوق‌های سیار به کل صندوق‌ها در انتخابات سال ۱۳۹۲ این است که با توجه به قانون تجمع انتخابات دوره چهارم شوراهای اسلامی شهر و روستا با دوره یازدهم ریاست جمهوری (مصوب ۱۳۸۹/۴/۲)، دو انتخابات ریاست‌جمهوری و شوراهای شهر و روستا، به صورت همزمان برگزار گردید و لذا شعب اخذ رأی در مجموع افزایش یافته و تعداد شعب سیار کاهش پیدا کرد. توضیح آنکه در انتخابات‌های قبلی ریاست‌جمهوری، در روستاهایی که جمعیت آنها اندک بوده، اخذ رأی توسط شعب سیار صورت می‌پذیرفت، در حالی که در سال ۱۳۹۲ به علت آن که نیاز بوده تا شعب ثابت اخذ رأی برای انتخابات شورای شهر و روستا در همه شهرها و روستاها وجود داشته باشد، لذا شعب اخذ رأی در مجموع افزایش یافت و در اماکنی که قبلاً از صندوق‌های سیار استفاده می‌شد، در این سال، شعب و صندوق‌های ثابت قرار گرفت.

۳. نحوه اعلان نتایج

یکی از مهمترین موضوعاتی که در نامه‌ها و بیانیه‌های معترضین انتخابات ریاست جمهوری ۱۳۸۸ بسیار مورد اشاره قرار گرفته و حتی برخی از آن به عنوان «مهندسی در نتایج انتخابات» و مهمترین بخش اعتراض خود یاد نمودند، موضوع نحوه بیان نتایج شمارش آراء بوده است.

معترضین مدعی بودند که وجود نسبت ثابت بین آراء اعلامی توسط وزارت کشور که به تدریج و در چند مرحله اعلام گردید، نشان‌دهنده وجود یک برنامه‌ی از پیش تعیین‌شده در شمارش آراء بوده است. توضیح آنکه به زعم این افراد، اینکه در ساعات مختلف روز نسبت ۲ به ۱ در همه نتایج کشور وجود داشته است نشان‌دهنده دست‌کاری در نتایج آراء به صورت منظم می‌باشد!!!

جهت مشخص‌شدن غیرمنطقی بودن این ادعا و نسبت آن با تخلف انتخاباتی، ابتدا به بررسی مختصر روند اعلام نتایج شمارش آراء در سال ۱۳۸۸ پرداخته و سپس به تطبیق این روند با انتخابات ۱۳۹۲ می‌پردازیم:

در انتخابات سال ۱۳۸۸، برای اولین بار تجمیع نتایج انتخابات ریاست جمهوری دهم بصورت رایانه‌ای انجام شد. به این مفهوم که شعب رأی‌گیری نتایج خود را براساس دستورالعمل قانونی به صورت آنلایین برای ستاد انتخابات کشور ارسال نموده و در ستاد نیز این نتایج به صورت آنلایین روی سایت قرار می‌گرفت و آرای شعب سراسر کشور به صورت تجمیع شده نیز در خروجی سایت قرار می‌گرفت. لذا در ساعت ۳۰ دقیقه بامداد ۸۸/۳/۲۳ رئیس ستاد انتخابات کشور از تجمیع پنج میلیون رأی خبر داد که اخبار رسمی آن، حوالی ساعت ۹ صبح بر روی خروجی خبرگزاری‌ها قرار گرفت. از حوالی ساعت ۱۰ صبح به‌صورت تدریجی آرای شهرهای بزرگ کشور نیز اعلام می‌شد که البته اعلام آنها به علت حجم وسیع شعب و میزان آرای بالای آنها به کندی صورت می‌گرفت و همین امر باعث اختلال در سیستم ارسال آنلایین نتایج شد. از این رو تصمیم بر آن شد که در این دوره نیز همچون ادوار قبل، تجمیع آرا در شهرستان‌ها انجام گیرد و نتایج آنها در قالب فرم‌های ۲۸ (فرم تجمیع آرای شهرستانی) به ستاد انتخابات کشور اعلام شود. حوالی ساعت ۱۳ روز شنبه مجموعه‌ای از نتایج نهایی حاصل از جمع زدن فرم ۲۸ مربوط به ۳۴۶ شهرستان از مجموع ۳۹۲ شهرستان نهایی شده بود که نتایج آن

به اطلاع مردم رسید و سپس با جمع‌بندی نهایی و چک کردن مجدد نتایج، نهایتاً در ساعت ۱۶ روز شنبه ۲۳ خرداد ۱۳۸۸ نتایج نهایی اعلام گردید.

جدول شماره ۳- مقایسه ساعات و نحوه اعلام نتایج در

انتخابات ریاست جمهوری ۱۳۸۸ و ۱۳۹۲

انتخابات ۱۳۹۲			انتخابات ۱۳۸۸		
نسبت رأی نفر اول به کل آراء	تعداد آرای نفر اول	ساعت اعلام نتایج	نسبت رأی نفر اول به کل آراء	تعداد آرای نفر اول	ساعت اعلام نتایج
۴۵,۸۲ درصد	۸۳۴,۸۵۹	۷	۶۹,۰۴ درصد	۳,۴۶۲,۵۴۸	۹
۵۰,۵۰ درصد	۲,۷۲۰,۱۴۴	۹	۶۵,۲۴ درصد	۱۸,۳۰۲,۹۲۴	۱۱
۵۰,۰۳ درصد	۶,۰۴۹,۶۵۵	۱۱	۶۴,۹۸ درصد	۱۸,۷۸۷,۷۶۶	۱۳
۵۰,۴۰ درصد	۸,۴۳۹,۵۳۰	۱۴	۶۳,۳۵ درصد	۲۱,۷۸۱,۳۹۱	۱۵
۵۱,۰۷ درصد	۱۱,۷۵۴,۰۱۳	۱۶	۶۳,۶۲ درصد	۲۴,۵۲۷,۵۱۶	۱۶ (نهایی)
۵۰,۸۰ درصد	۱۴,۰۲۰,۱۳۹	۱۸			—
۵۰,۶۳ درصد	۱۸,۶۱۳,۳۲۹	۲۰ (نهایی)			—

لذا از لحاظ زمان اعلام نتایج نهایی، در انتخابات ۱۳۸۸ با سرعت بیشتری نتایج اعلام گردید. اما در مورد نسبت آراء نامزدها، همانطور که در جدول فوق نیز مشاهده می‌گردد، نسبت (درصد) نتایج اعلام شده در ابتدای روز و نتایج نهایی با یکدیگر اختلاف فاحشی ندارند، البته با توجه به اینکه نتایج شمارش آراء شهرستان‌های کوچک در ساعات اولیه روز نهایی می‌گردد، لذا آماری که در ساعات اولیه اعلام می‌شود معمولاً نشان‌دهنده نتیجه انتخابات در شهرستان‌های کوچک می‌باشد و تأثیر آراء شهرهای بزرگ در ساعات انتهایی اعلام نتایج بیشتر آشکار می‌گردد.

به همین خاطر در انتخابات سال ۱۳۸۸، نفر پیروز انتخابات، در آمار اولیه، درصد بیشتری از کل آراء را بدست آورده بود که با اضافه شدن نتایج شمارش آراء در شهرستان‌های بزرگ، ایشان درصد کمتری را در نتایج نهایی به خود اختصاص داد. اما این روند در انتخابات ۱۳۹۲ بالعکس شد. از آنجاکه جناب آقای روحانی در شهرستان‌های بزرگ طرفداران بیشتری داشت، میزان درصدی که در ابتدای روز (که متعلق به شهرستان‌های کوچک بوده است) به خود اختصاص داده بود، درصد کمتری

نسبت به نتایج نهایی بوده است.

با مطالعه جدول فوق و دقت کافی در آن حقیقتی که در این بین آشکار می‌گردد غیرقابل پذیرش بودن ادعای تغییر و مهندسی آراء به جهت یکسان بودن نسبت آراء نامزدها از ابتدای شمارش آن‌ها تا انتهای شمارش است. چه آنکه اگر این ادعا وارد باشد نسبت به دوره یازدهم ریاست جمهوری که نتایج رأی نفر اول به کل آراء در ساعات زمانی مختلف شمارش، نسبتاً ثابت است، بیشتر متصور است. در حالی که همان معترضان روند انتخابات ریاست جمهوری ۱۳۹۲ را تأیید نموده و حتی برخی از آنان انتخابات ۱۳۹۲ ریاست جمهوری را دموکراتیک‌ترین انتخابات جهان خوانده‌اند.

۴. حوزه‌های انتخابیه با مشارکت بیش از ۱۰۰ درصد

در نامه دو نفر از نامزدهای معترض به نتایج انتخابات ریاست جمهوری دوره دهم به شورای نگهبان در تاریخ ۶ و ۷ تیرماه ۱۳۸۸، موضوع مشارکت بالای صد در صد در برخی حوزه‌های انتخابیه مطرح شد و به عنوان یکی از ادله‌ی نشانگر تقلب در انتخابات مورد اشاره قرار گرفت.

نکته‌ای که می‌بایست در این خصوص بیان داشت آنست که معیار اعلامی تعداد واجدان شرایط رأی‌دادن در انتخابات سال ۱۳۸۸ در برخی حوزه‌های انتخابیه بعضاً آخرین سرشماری نفوس در سال ۱۳۸۵ و در مواردی آمار واجدین شرایط اعلامی در انتخابات دوره نهم ریاست جمهوری بوده است. همچنین مدارک سازمان ثبت احوال در اعلام آمار افراد هر منطقه، شناسنامه‌های صادره در آن محل می‌باشد. بدیهی است صدور شناسنامه ملازمه‌ای با حضور افراد در همان محل نداشته و افراد آزادند در هر محلی سکنی گزینند و یا در هر مکانی رأی خود را به صندوق بیاورند. علاوه بر آن تغییرات به عمل آمده ظرف سنوات ۱۳۸۵ تا ۱۳۸۸ در تقسیمات کشوری که اغلب جابجایی جمعیت‌ها را به همراه داشت، در کنار سفرهای تفریحی و ایرانگردی شهروندان در واپسین روزهای فصل بهار، از جمله دلایل بروز نوسانات در کاهش و افزایش نصاب آراء در برخی حوزه‌های انتخابیه می‌باشد. معترضین با نادیده گرفتن این موارد، کم یا زیاد شدن شرکت‌کنندگان در حوزه انتخابیه نسبت به تعداد اعلام‌شده‌ی واجدین شرایط را دلیل بر تقلب و دست‌کاری در صندوق‌های رأی برشمردند.

در خصوص مطالب فوق کافیت به آمار شرکت‌کنندگان در انتخابات سال ۱۳۹۲ توجه شود تا طبیعی و منطقی بودن این امر آشکار گردد. البته تعداد حوزه‌های با مشارکت بیش از ۱۰۰ درصد در انتخابات ۱۳۹۲ نسبت به ۱۳۸۸ کاهش یافته است، لکن با توجه به اینکه آمار مشارکت در انتخابات، در سال ۱۳۸۸ بیش از ۸۵ درصد و در سال ۱۳۹۲ حدود ۷۲ درصد بوده است، لذا کاهش تعداد حوزه‌های با مشارکت بیش از ۱۰۰ درصد در سال ۱۳۹۲ امری منطقی است.

جدول شماره ۴- تعداد حوزه‌های با میزان مشارکت بیش از ۱۰۰ درصد

در انتخابات ریاست جمهوری سال ۱۳۸۸ و ۱۳۹۲

انتخابات	۱۳۸۸	۱۳۹۲
تعداد حوزه‌های با مشارکت بیش از ۱۰۰ درصد	۹۰	۵۰

آمار دوره یازدهم ریاست جمهوری نشان می‌دهد که موضوع مشارکت بالای صددردصد در برخی از حوزه‌های انتخابیه با جمعیت سیال مانند شهرهای زیارتی مثل شهرری با ۲۰۰ درصد مشارکت در سال ۱۳۹۲ یا اماکن خوش آب و هوا مانند شمیرانات با ۸۰۰ درصد مشارکت در سال ۱۳۹۲، امری معمول و بلکه اجتناب‌ناپذیر است.

با عنایت به همهی موارد فوق معلوم می‌گردد که جابجایی جمعیت یا بیشتر بودن میزان مشارکت در یک حوزه‌ی انتخابیه بیش از جمعیت واجد شرایط اعلامی در آن، اساساً نمی‌تواند به عنوان یک دلیل کافی برای اثبات تقلب در انتخابات قلمداد شود و در این موضوع نیز بین انتخابات ۱۳۸۸ و ۱۳۹۲ تفاوتی مشاهده نمی‌گردد.

نتیجه‌گیری

آمار و ارقام مذکور در این نوشتار نشان از آن دارد که جمهوری اسلامی برخلاف آنچه که رسانه‌های بیگانه و دشمنان قسم‌خورده آن همواره تبلیغ می‌نمایند، هیچ‌گاه به خواست و اراده مردم بی‌توجه نبوده و همواره سعی خود را بر صیانت مناسب از آن قرار داده است. همچنین تتبع در آمار و ارقام فوق روشن می‌سازد که مردم‌سالاری یعنی همان چیزی که ملت‌های جهان سال‌هاست در انتظار آن به سر می‌برند و اندیشمندان حقوق اساسی آرزوی آن را در سر می‌پرورند، در جمهوری اسلامی سکه رایجی است که مردم و آحاد ملت بارها و بارها شاهد آن بوده و از نزدیک آن را لمس کرده‌اند.

در آخرین جمله باید گفت بر پایه‌ی نوشتار حاضر مهم‌ترین پیام انتخابات ۲۴ خرداد، پیشتازی جمهوری اسلامی در صیانت از حقوق ملت و لزوم تبعیت همگان از قانون و صیانت از آراء مردم است. به بیان بهتر انتخابات سال ۱۳۹۲ نشان داد آنچه اصحاب فتنه بیان می‌داشتند، ادعایی پوچ برای مقابله با خواست و اراده ملت بود.

امام خمینی (ره):

وازشورای محترم نگهبان می خواهم و توصیه می کنم، چه در نسل حاضر و
چه در نسل های آینده که با کمال دقت و قدرت و ظایف اسلامی و ملی خود
را ایفا و تحت تاثیر هیچ قدرتی واقع نشوند و از قوانین مخالف با شرع مطهر و
قانون اساسی بدون هیچ ملاحظه ای جلوگیری نمایند.

(صحیفه امام ج ۲۱، ص ۴۲۲)

بزهشکده شورای نگهبان

آدرس: تهران، خیابان شهید سپهبد
قرنی، کوچه خسرو، پلاک ۱۲
صندوق پستی: ۱۴۶۳ - ۱۳۱۴۵
تلفکس: ۰۲۱ - ۸۸۳۲۵۰۴۵
info@shora-rc.ir
www.shora-rc.ir